

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ – ЗАКОНОМІРНІСТЬ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ

Стратегічною метою розвитку України є побудова сучасної європейської демократичної держави з потужною економікою для забезпечення гідного життя кожного громадянина. Для цього Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 р. на засадах принципу “Нікого не залишити осторонь” було започатковано інклюзивний процес адаптації цілей сталого розвитку (ЦСР) [1].

На досягнення ЦСР спрямований проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 р. [2]. Головною проблемою, на вирішення якої розроблено стратегію є неготовність економіки України до адекватної відповіді на зовнішні, так і внутрішні шоки в умовах постійного загострення глобальних викликів. Україна хронічно відстає від більшості країн майже за усіма макроекономічними критеріями та оцінками, залишається на периферії світових інноваційних систем.

Так, за даними останнього звіту Всесвітнього економічного Форуму (ВЕФ) про глобальну конкурентоспроможність Україна в 2019 р. втратила дві позиції в Індексі глобальної конкурентоспроможності й опустилася на 85-те місце з 141 країни. Згідно зі щорічним звітом ВЕФ, основний регрес зафіксовано у сфері фінансових систем, в якій рейтинг України опустився на 19 позицій – до 136-го місця, й у сфері охорони здоров'я – на 9 позицій, до 101-го місця. Також дещо погіршилися показники впровадження ІКТ – із 77-го на 78-ме місце, макроекономічної стабільності – зі 131-го на 133-тє місце та інноваційних можливостей – із 58-го на 60-тє місце [3].

В основі діяльності ВЕФ – *ідея соціальної відповідальності бізнесу*, яку в 70-х роках заклав його засновник і виконавчий директор Клаус Шваб. У своєму інтерв'ю New York Times напередодні цьогорічного форуму він згадує, що тоді доводилося боротися із популярним підходом економіста Мілтона Фрідмана, автора тези “соціальна відповідальність бізнесу – це максимізація його доходів”. “З тих пір багато чого змінилося”, – констатує New York Times. Найбільші світові інвестори були змушені визнати, що їхня діяльність не може зводитися лише до заробляння грошей, і вносять у свої бізнес-стратегії глобальні ідеї. Їхньому прикладу слідує менші компанії, і Давоський форум відіграє в цьому не останню

роль [3].

Сьогодні лідери успішних компаній усвідомили, що бізнес – це не просто економічні суб'єкти, а соціальні організми. Екологічні, соціальні та управлінські критерії повинні стати невід'ємною частиною аудиту і звітності. Організатори Форуму виділили три платформи для лідерів у побудові соціально відповідального бізнесу:

1. Вивчіть свою відповідальність. Проаналізуйте, як ваша організація впливає на світ і де лежать ваші зобов'язання.
2. По-справжньому залучайте ваші зацікавлені сторони.
3. Запустіть свої ідеї іншим поколінням.

Очевидно, немає альтернативи формуванню конкурентоспроможної і водночас адаптивної до зовнішніх збурень національної економіки. Відповідно національна політика націлена на сталий розвиток із постійним підвищення добробуту і якості життя кожного громадянина.

Сталий розвиток більшість вчених трактує як певну *модель управління підприємством*, що заснована на інтегрованому системному підході до вирішення економічних, соціальних та екологічних завдань і забезпечує досягнення оптимальних результатів. Тому успішна реалізація ЦСР можлива лише за умови знань *сучасної парадигми управління*, новітніх форм, методів та інструментів результативного управління вітчизняними організаціями та підприємствами. Однією з таких закономірностей управління в сучасному діловому світі є *соціальна відповідальність організації*.

Розвиток нових форм ведення бізнесу породжує необхідність розвитку і подальшого еволюціонування концепцій корпоративної соціальної відповідальності. Дослідження еволюції і становлення концепцій КСВ дозволило нам зробити висновок про *управлінську природу соціальної відповідальності*.

Сьогодні поняття “прибутковий, ефективний бізнес” змінюється новою ідеологією, спрямованою на формування корпоративної соціальної відповідальності. Досягнення соціальної результативності вітчизняних організацій і підприємств не можливе без зосередження уваги їх власників та менеджерів на соціальній відповідальності перед кожним споживачем та суспільством загалом.

Результативне управління соціальною відповідальністю організацій вимагає перш за все ідентифікації та врахування вітчизняними менеджерами системи *чинників*, які носять як об'єктивний так і суб'єктивний характер, є внутрішніми і зовнішніми. На нашу думку, основними об'єктивними, зовнішніми з яких є: дієвість ринкових економічних законів; ефективність механізму державного регулювання

розвитку національної економіки; інноваційність та інвестиційна привабливість національної економіки; подолання корупції в українській державі; формування активного громадянського суспільства; домінування ринкових і соціальних методів управління як на макро -, так і на мікрорівні; формування демократичного стилю управління. На жаль, зазначені чинники сьогодні є гальмівними бар'єрами до впровадження системи управління соціальною відповідальністю організацій.

Втім, варто констатувати, що нова генерація професійних українських менеджерів, підготована в роки самостійної української держави готова і спроможна впроваджувати форми і методи новітньої парадигми управління.

Література

1. <http://sdg.org.ua/ua/sdgs-and-governments>
2. Проект закону України №9015 от 07.08.2018, Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року
3. https://www.rbc.ua/static/longread/davos_ukr/index.html

УДК 37.04:330.3

Мащак Н.М., к.е.н., асистент
Національний університет«Львівська політехніка»

ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОМОЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У 2015 році ООН об'єднала 193 країни світу і виділила 17 цілей сталого розвитку, як пріоритетні напрямки подальшого розвитку людства. 17 цілей об'єднують 169 завдань, які покликані вирішити одну головну проблему – як через 10 років прогнати майже 9 млрд. людей на планеті Земля [1].

Цілі сталого розвитку – це спільне завдання, яке «людство має виконати, щоб передати своїм нащадкам комфортний та придатний для життя світ». Завдання складне, воно потребує нових підходів у всіх сферах та зростання обізнаності. Особливо це стосується представників влади, бізнесу та громадськості, які повинні в партнерстві реагувати на надзвичайно складні виклики сьогодення.

Освіта є важливим драйвером в реалізації цілей сталого розвитку, саме тому потрібно налагоджувати співпрацю з університетами, школами та дослідницькими установами.

Згідно результатів глобального експертного дослідження на тему сталості, найбільшій увазі потребує напрям підвищення рівня обізнаності